

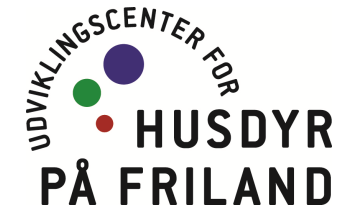
Økologisk svineproduktion

v/ Simme Eriksen

Det Økologiske Akademi, Niveau 2

Økologisk svineproduktion.

Det økologiske akademi onsdag den 3. september.

v/ Simme Eriksen

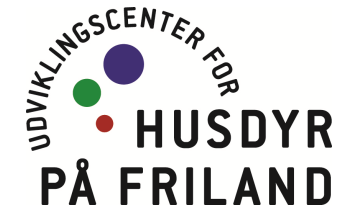
ET UNIKT SAMARBEJDE MELLEM
FRILAND A/S OG DYRENES BESKYTTELSE

DYRENES
BESKYTTELSE

Disposition – dagens program:

12.30 Grovfoder:

- 1) Hvorfor nu det? Og lidt fysiologi.
- 2) Mulige grovfoderremner
- 3) Muligheder og dilemmaer ved brug af grovfoder
- 4) Udfodring og opbevaring i praksis

13.30 Pause til luft og "luft"

13.40 Kød kvalitet og kvalitetssikring

14.10 Forberedelse af bedriftsbesøg

17.30 – eller der omkring: Opsamling på bedriftsbesøget.

Udviklingscenter for Husdyr på Friland

Oprettet i 2008

Første ansatte 2010

Først "kun" grise, nu flere dyr

Formål:

Flere dyr på friland og forbedret
dyrevelfærd på alle planer.

ET UNIKT SAMARBEJDE MELLEM
FRILAND A/S OG DYRENES BESKYTTELSE

DYRENES
BESKYTTELSE

Ingen årsunge!

Her en 50 % karikatur fra 1992:

UDVIKLINGSCENTER FOR
HUSDYR
PÅ FRILAND

... Fortryder du ikke at du i stedet kunne have lavet et projekt om "staldvarme"?

ET UNIKT SAMARBEJDE MELLEM
FRILAND A/S OG DYRENES BESKYTTELSE

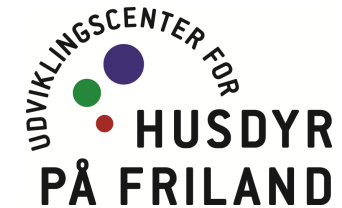

DYRENES
BESKYTTELSE

Hvad tænker I om grovfoder?

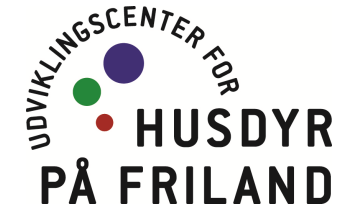
(Måske ved I det hele..!)

- Skal økologiske grise have grovfoder?
- Har alle grise lige meget gavn af grovfoder?
- Hvilke grise har det største behov for grovfoder? Og hvorfor?
- Hvilke typer grovfoder vil du foreslå til økologiske grise? Og hvorfor?
- Hvilke typer grovfoder vil du ikke anbefale til grise? Hvorfor?
- Er der økonomi i grovfoder til øko-grise?
- Er der overhovedet sund fornuft i grovfoder til ALLE grise?
- Sidst men ikke mindst: Hvorfor startede "genopdagelsen" af grovfoder til svin i Scotland og Sverige?

Det er et EU krav, men det var et udtrykt dansk ønske

RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 834/2007 af 28. juni 2007
om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter
og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 2092/91

Artikel 14

Stk 1: Regler for animalsk produktion

Punkt d) med hensyn til foder:

Underpunkt iii) **Dyrene, bortset fra bier, skal have permanent adgang til græsningsarealer eller grovfoder.**

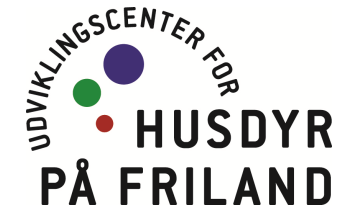

02/02/2011

Fysiologi – det ekstra!

Grovfoder er ikke bare grovfoder.

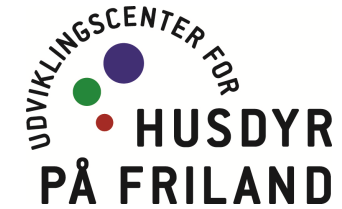
Rodfrugter nedbrydes "næsten" som korn & kraftfoder

Men fiberrigt grovfoder.....:

- Forgæring i blind- og tyktarm
- MO'er som i en ko-vom (!)
- Hovedproduktionen er SCFA, CO₂ og metan
- Samt enorme mængder af nye MO'er
- Kun SCFA optages og udnyttes (energi og måske mælkefedt)
- Umiddelbart en udfordring – MEN måske ingen katastrofe?
- N i MO'er? Og C i græsmark! = ??

Grovfoder: Mange muligheder.

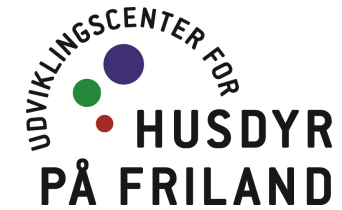

- Friskt grønt: Kløver græs, alm. græs og lucerne.
- Ensilage: Helsæd, kløvergræs, majsensilage
- Hø!
- Rodfrugter: Roer, gulerødder, jordskokker mm
- Kartoffler – et kapitel for sig selv!

Friskt grønt:

Kløver græs, alm. græs og lucerne.

- Kan – men bør ikke – være eneste foder til drægtige søer. (Hvis: Så max 7-8 søer pr ha)
- Lang tilvænning (1. læg → ældre søer)
- Diegivende: Terapi!
- Slagtesvin: Nedsætter tilvæksten.

- Generelt: Svært på stald (vrages hurtigt) og pas på proteinindholdet.

Ensilage:

Helsæd, kløvergræs, majsensilage

Kan være et fantastisk foder specielt til drægtige søer.

Kan også være frygteligt! Kvalitet svinger ekstremt meget!!!

Grise elsker "spændende" ensilage. Ekstremt selektive.

Drægtige søer: Eneste foder i 2/3 af drægtigheden.

Slagtesvin: 8-12 % uden negativ effekt.

Kløver og lucerne sikre høj lysin, MEN det svinger = analyse!

Betydningen af vind & temperatur: Kg foder pr drægtig so pr dag

Av Temp	Still	Breezy	Windy
20	2.6	2.6	3.1
15	2.6	2.9	3.5
10	3	3.3	3.9
5	3.4	3.7	4.3
0	3.8	4.1	4.7

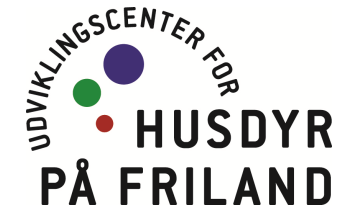
ET UNIKT SAMARBEJDE MELLEM
FRILAND A/S OG DYRENES BESKYTTELSE

DYRENES
BESKYTTELSE

Opgave:

Hvorfor kommer der en vind & temperatur oversigt lige efter snakken om ensilage?

Lidt hjælp: Hvorfor påstod den svenske svinekonsulent Lars Hultgren at fiberrigt grovfoder, som for eksempel ensilage, var det vigtigste man kunne give en frilandsgris om vinteren?

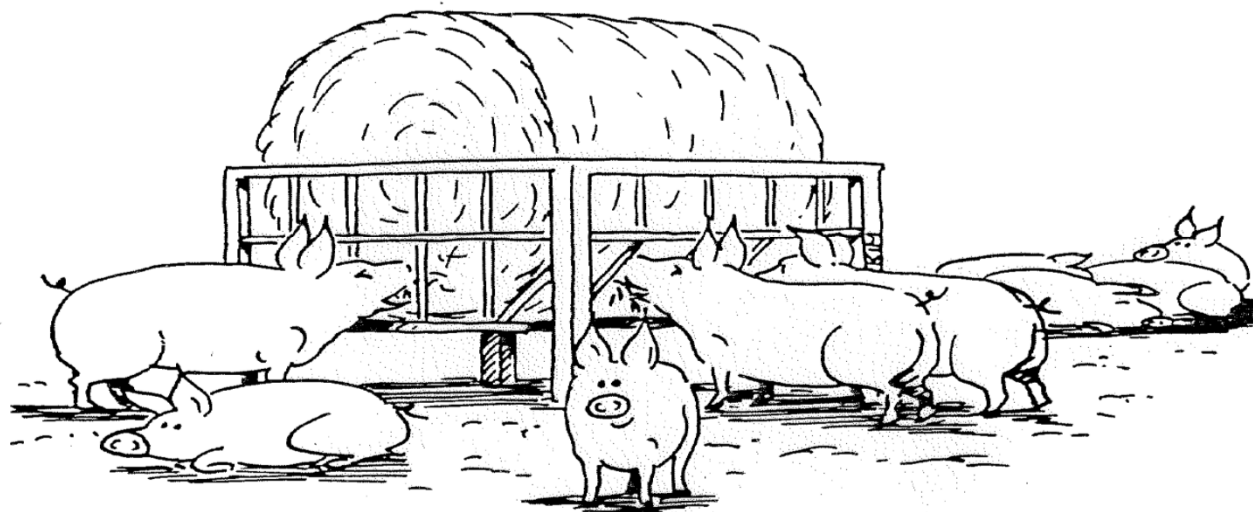
Ekstra opgave (UV-diff.): Hvorfor må halm ikke regnes som grovfoder til fjerkræ og svin?

Hø... Tja...???

Måske godt for reproduktionen?

UDVIKLINGSCENTER FOR
HUSDYR
PÅ FRILAND

ET UNIKT SAMARBEJDE MELLEM
FRILAND A/S OG DYRENES BESKYTTELSE

DYRENES
BESKYTTELSE

Kartofler – et kapitel for sig!

Aldrig rå kartofler – (Chymotrypsininhibitor) – og dog!!

Kogte kan ensileres uden at det ændre foderværdien. Giver høj holdbarhed.

Ædes meget gerne. Men:

Drægtige søer kan dække hele energibehovet, men de bliver for fede og får risiko for faringsproblemer, flere dødfødte mm

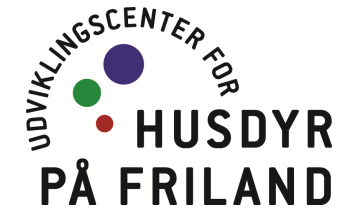
Slagtesvin: Maks 40 %

Kæmpe potentiale og mange nye forsøg. Men for dyrt.

Rodfrugter:

Roer, gulerødder, jordskokker mm

Roer: Kan afgræsses / spildroer kan opsamles (Dr. Søer)
Drægtige søer kan æde op til 12-15 kg om dagen.

Slagtesvin skal tilvænnenes roer. Jo før jo bedre.

Et spændende foder, men helt urealistisk pga arbejdet

Hvis – så pas på proteinindholdet

Grise og andet grovfoder?

**Grise kan noget
drøvtyggerne ikke kan.**

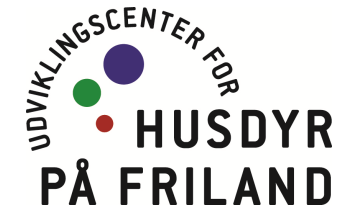
**Men det er sjældent det
er praktisk muligt.**

**Derfor næsten kun
ensilage i WRAP.**

Grovfoder:

Supplement eller del af rationen?

Hvorfor indregnes grovfoder næsten aldrig i den samlede ration?

Hvad skulle man vide hvis man skulle indregne grovfoderet i den samlede ration?

Hvad vil fordelene være? Og for hvem?

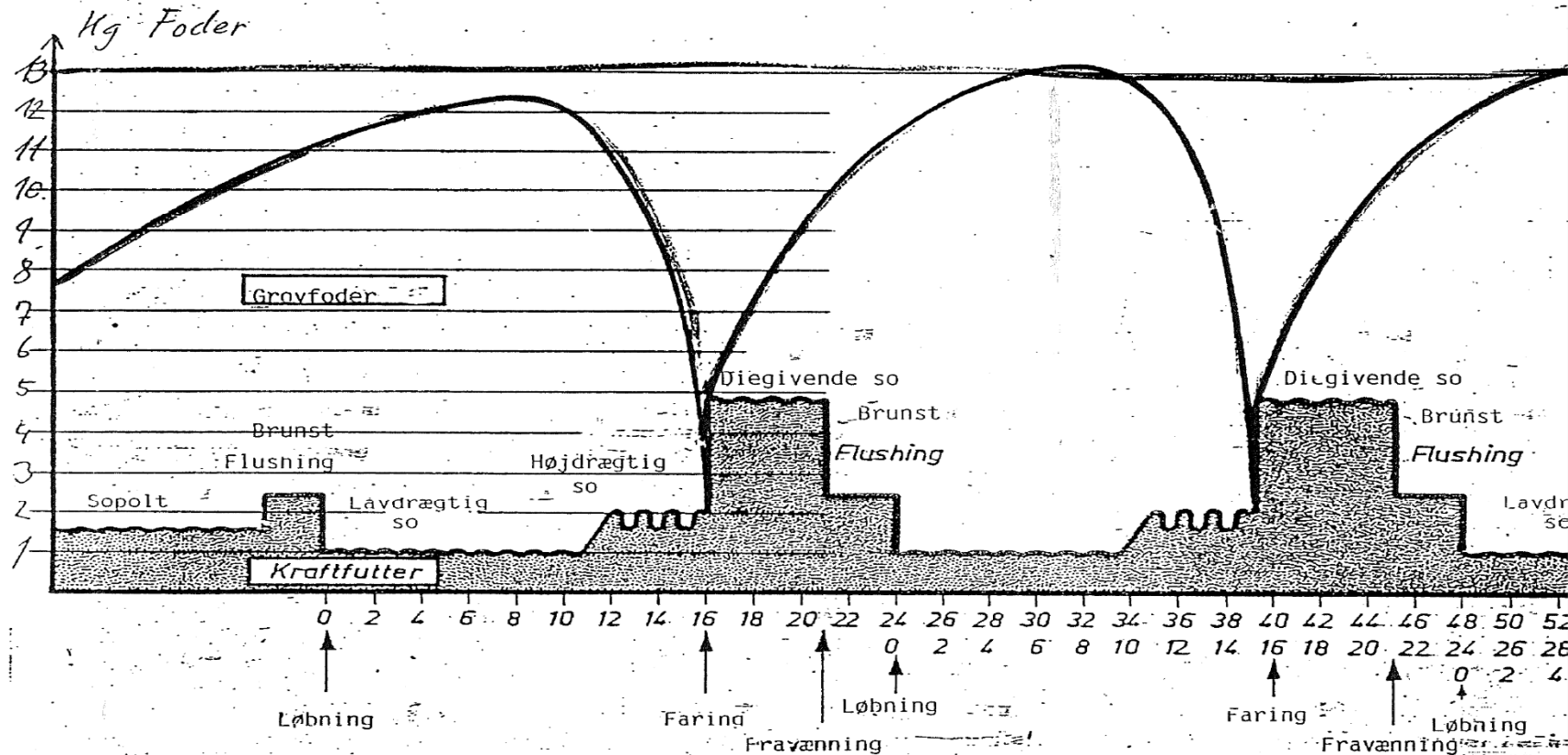
Foderforbrug søger på græs

	Udendørs [#]	E-kontrol*
Gennemsnit	1600	1250
Spredning	210	250
Forskel	350 FEs/årsso ≈ 22%	

[#] Data fra 61 frilandsbesætninger

* Kilde: Landbrugets Rådgivningscenter, Rapport over E-kontrollens resultater

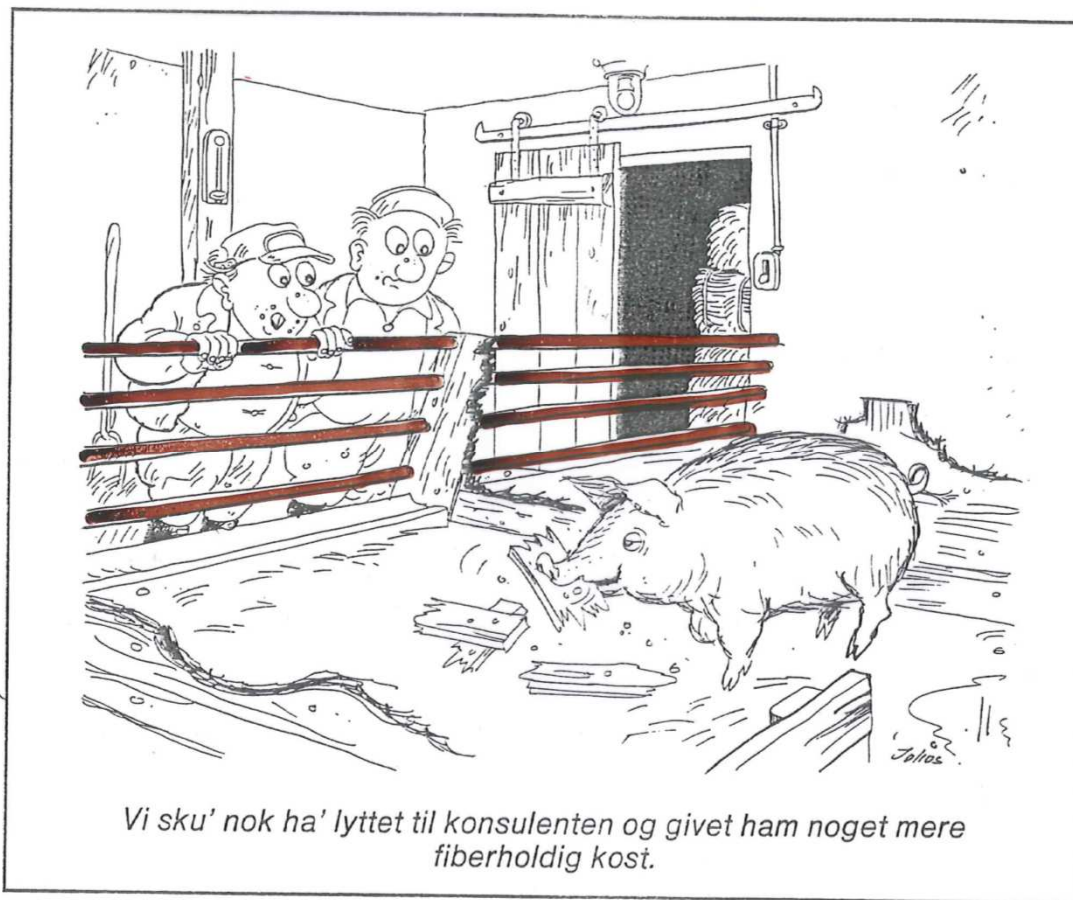
Her er grovfoder tænkt ind i den samlede ration. Næsten.

Grovfoder er vigtigt, selvom det aldrig rigtigt er taget seriøst blandt svinefolk...

UDVIKLINGS-CENTER FOR
HUSDYR
PÅ FRILAND

ET UNIKT SAMARBEJDE MELLEM
FRILAND A/S OG DYRENES BESKYTTELSE

DYRENES
BESKYTTELSE

